

Vergaderjaar 1989–1990

21 348

Overeenkomst met de Filippijnen tot het vermijden van dubbele belasting, met Protocol; Manilla, 9 maart 1989

Nr. 2

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 6 maart 1990

Op 13 oktober 1989 werd de Overeenkomst met de Filippijnen tot het vermijden van dubbele belasting ter stilzwijgende goedkeuring aan beide Kamers der Staten-Generaal overgelegd. De vaste Commissie voor Financiën¹ zag geen aanleiding het initiatief te nemen tot doorbreking van het stilzwijgen. Een aantal technische vragen zond zij bij brief van 12 januari 1990 aan de staatssecretaris van Financiën. Deze beantwoordde de gestelde vragen bij brief van 26 februari 1990. Van het aldus gevoerde schriftelijk overleg doet de commissie hierbij verslag.

De voorzitter van de commissie,
Koning

De griffier van de commissie,
Witteveen

¹ Samenstelling:

Leden: Kombrink (PvdA), ondervoorzitter, Koning (VVD), voorzitter, Van Houwelingen (CDA), Schutte (GPV), Herfkens (PvdA), Tommel (D66), De Grave (VVD), Linschoten (VVD), Paulis (CDA), Vermeend (PvdA), Brouwer (Groen Links), G. H. Terpstra (CDA), Melkert (PvdA), Smits (CDA), Reitsma (CDA), Vreugdenhil (CDA), Vriens-Auerbach (CDA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA), Van der Vaart (PvdA), G. de Jong (CDA), Ybema (D66), Witteveen-Hevinga (PvdA), M. Zijlstra (PvdA).
Plv. leden: Lonink (PvdA), De Korte (VVD), Lansink (CDA), Van Dis (SGP), Van Otterloo (PvdA), Groenman (D66), Van Erp (VVD), Weisglas (VVD), Gerritse (CDA), Schoots (PvdA), Rosenmöller (Groen Links), Mateman (CDA), Van Traa (PvdA), Wolters (CDA), Van de Camp (CDA), Scharman (CDA), De Leeuw (CDA), Van Zijl (PvdA), Verspaget (PvdA), Van Iersel (CDA), Wolffensperger (D66), Leerling (RPF), Van Nieuwenhoven (PvdA).

's-Gravenhage, 12 januari 1990

Aan de staatssecretaris van Financiën

In de vaste Commissie voor financiën zijn enige vragen gerezen over de onlangs aan de kamer ter goedkeuring voorgelegde overeenkomst met de Filippijnen tot het vermijden van dubbele belasting (kamerstuk 21 348). De vragen dragen een technisch karakter en gaven de commissie geen aanleiding om het initiatief te nemen tot een uitdrukkelijke goedkeuringsprocedure van dit belastingverdrag.

De commissie ziet Uw antwoorden met belangstelling tegemoet.

De griffier van de vaste Commissie, voor financiën,
T. A. M. Witteveen

Vragen belastingverdrag Filippijnen

1. In artikel 1, lid 2, behouden de Filippijnen hun heffingsrechten voor met betrekking tot Filippijnse staatsburgers die in Nederland wonen. Dit voorbehoud geldt voor inkomsten uit «zelfstandige of niet zelfstandige arbeid». De vraag is of dit voorbehoud aldus slechts betrekking heeft op de artikelen 14 en 15 (die zulke opschriften dragen) of mede voor de artikelen 16 t/m 21, die als «leges speciales» wel zelfstandige en onzelfstandige arbeid betreffen doch eigen opschriften hebben.

2. Artikel 3.1.c omschrijft «de Filippijnen» zonder aan enig Continentaal Plat aldaar te refereren. Volgens de Toelichtende nota is dit zo gebeurd omdat «na Filippijnse opvatting het Continentale Plat onder de in dit artikel opgenomen gebiedsomschrijving valt». Aangezien het in artikel 3.1.c genoemde «nationale grondgebied dat de Republiek van de Filippijnen vormt» niet nader omschreven is, dient elk van de verdragspartners voor zich inhoud aan deze uitdrukking te geven op de voet van artikel 3.2: vanuit het eigen nationale perspectief. Is Nederland bereid alsnog te verklaren dat het de opvatting van de Filippijnen deelt dat hun Continentale Plat tot hun grondgebied behoort? Kan aldus worden voorkomen dat een zelfstandig denkende en handelende Nederlandse rechter Filippijnse belastingheffing op activiteiten op het Plat aldaar niet op de voet van het Verdrag voor voorkoming van dubbele belasting in aanmerking laat komen omdat deze heffing – vanuit Nederlandse optiek – buiten de (geografische) reikwijdte van het verdrag valt?

3. Artikel 3.1.i: Uitdrukking «internationaal verkeer». Zowel in het OESO-modelverdrag als in het Nederlandse standaardverdrag wordt dit gedefinieerd als: «...geëxploiteerd door een onderneming waarvan de plaats van de werkelijke leiding in een van de Staten is gelegen». In het verdrag met de Filippijnen staat: «... geëxploiteerd door een onderneming van een van de Staten...». Dit is heel wat anders: de laatste uitdrukking betekent volgens artikel 3.1.f: «een onderneming gedreven door een inwoner van een van de Staten». Ook de Nederlandse fiscale bepalingen inzake vervoer (artikel 50 IB, artikel 19 Vpb) sluiten niet aan bij de woon- of vestigingsplaats van de vervoerder doch bij de plaats waar de feitelijke leiding van de vervoersonderneming zich bevindt (hetgeen in een geheel ander land kan zijn). Nu aan deze afwijking geen enkel toelichtend woord is gewijd, rijst allereerst de vraag waarom tot deze afwijking is besloten en vervolgens de vraag hoe deze bepaling moet worden gezien in het licht van de nationale heffingsbepalingen (sluit het een wel op het ander aan?).

4. Artikel 13.5 handelt normaliter over a.b.-winst. In het verdrag met de Filippijnen is deze bepaling aanmerkelijk ruimer geredigeerd: «voordelen uit de vervreemding van zaken». Dit wordt ook in de Toelichtende nota geconstateerd, zonder enige verdere toelichting. Kan zo'n toelichting worden gegeven mede omdat de term «zaken» naar Nederlands recht wel een zeer ruime inhoud heeft? Hoe is bijvoorbeeld de verhouding van deze bepaling tot artikel 13.1: vervreemding van onroerende goederen en artikel 13.2: vervreemding van roerende zaken: gaat lid 5 daar onder omstandigheden ook over heen?

5. Bij artikel 16 wordt vermeld dat de beloningen zijn toegewezen aan de staat waar «de onderneming is gevestigd». Is hier niet bedoeld de staat waar het lichaam is gevestigd?

Aan de Voorzitter vaste Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te 's-Gravenhage

Door de vaste Commissie voor Financiën vastgestelde vragen met betrekking tot de Nederlands-Filippijnse Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting, met Protocol, van 9 maart 1989.

Naar aanleiding van de door de Commissie op 12 januari 1990 vastgestelde lijst met vragen (Tweede Kamer, vergaderjaar 1989–1990, 21 348) met betrekking tot het verdrag met de Filippijnen tot het vermijden van dubbele belasting, met Protocol, van 9 maart 1989 (Trb. 1989, 57), zend ik u hierbij een nota ter beantwoording van genoemde vragen.

De Staatssecretaris van Financien,
M. J. J. van Amelsvoort

1. In de artikelen 14 en 15 van de Overeenkomst wordt het heffingsrecht over inkomsten uit zelfstandige en niet-zelfstandige arbeid die door inwoners van Nederland buiten de Filippijnse Republiek is verricht, aan Nederland toegewezen. Voor zover het hier gaat om inwoners van Nederland met de Filippijnse nationaliteit mogen deze inkomsten ook in de Filippijnen worden belast. In dat geval wordt, zoals in de Toelichtende Nota is aangegeven, voor de in de Filippijnen geheven belasting – deze varieert van 1 tot 3 percent – in Nederland geen vermindering ter voorkoming van dubbele belasting verleend. In de belastingverdragen omvatten de begrippen zelfstandige en niet-zelfstandige arbeid in beginsel alle inkomsten die door natuurlijke personen uit hun persoonlijke werkzaamheden worden verkregen. Ook in het onderhavige belastingverdrag is dit het geval. Dit blijkt uit het feit dat in artikel 15, eerste lid, van dat verdrag, zoals gebruikelijk is in belastingverdragen, een voorbehoud is gemaakt met betrekking tot de in de artikelen 16 (directeuren), 17 (artiesten), 18 (pensioenen), 19 (overheid) en 20 (hoogleraren) genoemde beloningen uit persoonlijke werkzaamheden.

Het vorenstaande betekent dat de Filippijnen op grond van artikel 1, eerste lid, niet alleen een heffingsrecht kunnen uitoefenen met betrekking tot inkomsten uit een vrij beroep of uit een dienstbetrekking die door een onderdaan van de Filippijnen die in Nederland woont, wordt uitgeoefend buiten de Filippijnen, maar ook met betrekking tot beloningen die door deze worden verkregen uit bronnen buiten de Filippijnen ter zake van het vervullen van een functie van directeur, het optreden als artiest of sportbeoefenaar, een vroegere dienstbetrekking in de vorm van pensioen, het vervullen van functies bij andere overheden dan de Filippijnse overheid en het vervullen van de functie van hoogleraar.

2. Bij de onderhandelingen is de positie van het continentale plat besproken. Zoals in de toelichtende nota is aangegeven bleken de Filippijnen de opvatting te huldigen dat het continentale plat onder de in artikel 3, eerste lid, onderdeel c, opgenomen gebiedsomschrijving van de Republiek van de Filippijnen valt. De Filippijnen bleken niet bereid dit uitdrukkelijk in deze bepaling te verwoorden, omdat dit niet strookte met het Filippijnse beleid ter zake. In geen van de Filippijnse belastingverdragen is het continentale plat uitdrukkelijk in de gebiedsomschrijving van de Filippijnen opgenomen. Van Filippijnse zijde bestonden overigens geen bezwaren tegen een uitdrukkelijke referentie naar het continentale plat in de gebiedsomschrijving van Nederland. Dit zo zijnde, dient er bij de toepassing van het onderhavige belastingverdrag van te worden uitgegaan dat het grondgebied van de Filippijnen mede het aangrenzende continentale plat omvat.

3. Door Nederland is voorgesteld de regeling voor winst behaald in het internationale scheep- en luchtvaartverkeer te beperken tot het vervoer door ondernemingen waarvan de feitelijke leiding zich in Nederland of de Filippijnen bevindt. Dit voorstel was voor de Filippijnen niet aanvaardbaar omdat het begrip feitelijke leiding in de Filippijnse wetgeving niet voorkomt.

Het vorenstaande brengt met zich mee dat de definitie van internationaal verkeer in artikel 3, eerste lid, onderdeel i, mede het vervoer van Nederlandse en Filippijnse ondernemingen omvat waarvan de feitelijke leiding zich in derde staten bevindt.

Met betrekking tot de vraag of het bepaalde in artikel 3, eerste lid, onderdeel i, aansluit op het bepaalde in artikel 50 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en artikel 19 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 merk ik het volgende op.

In artikel 50 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en artikel 19 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 worden buitenlandse scheep- en luchtvaartondernemingen die hier te lande feitelijk worden

geleid uitdrukkelijk van de in die bepalingen voorziene vrijstellingsregeling uitgezonderd. Deze ondernemingen worden in dat geval in Nederland onverkort in de inkomsten- of vennootschapsbelasting betrokken.

Onder de werking van het onderhavige belastingverdrag geldt dat een Filippijnse scheep- en luchtvaartonderneming ingevolge artikel 8, tweede lid, onderdeel a, van het verdrag hier te lande in de inkomsten- en vennootschapsbelasting kan worden betrokken tot een bedrag dat 1½ percent van de bruto-opbrengst niet te boven gaat. Deze regeling vervalt indien de Filippijnse onderneming feitelijk in Nederland wordt geleid en de bevoegde autoriteiten vervolgens ingevolge artikel 4, derde lid, van het verdrag in onderling overleg vaststellen dat deze onderneming om die reden geacht wordt inwoner van Nederland te zijn. In dat geval wordt deze onderneming ingevolge artikel 8, eerste lid, van het verdrag als inwoner van Nederland onverkort in de inkomsten- en vennootschapsbelasting betrokken. Het verschil tussen de nationale regelingen in artikel 50 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en artikel 19 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 enerzijds en het verdrag anderzijds is derhalve dat de feitelijke leiding onder de werking van het onderhavige verdrag, waar te dezer zake voorafgaand overleg tussen de bevoegde autoriteiten van de beide Staten vereist is, geen zelfstandig en beslissend criterium is.

4. Van Nederlandse zijde is voorgesteld met betrekking tot de winst behaald bij de vervreemding van aandelen die tot een aanmerkelijk belang behoren een bepaling op te nemen die overeenkomt met artikel 13, vijfde lid, van het Nederlandse standaardontwerp (Kamerstukken II 1987/88, 20 365, nrs. 1-2, Bijlage B). Op wens van de Filippijnen is de werking van deze bepaling uitgebreid tot de vervreemding van alle zaken die door een voormalige inwoner – natuurlijke persoon – binnen 6 jaar na zijn emigratie naar het andere land worden vervreemd. De term «zaken» heeft hier inderdaad een betekenis die zo ruim is dat alle vermogensrechten, behalve die welke vallen onder het regiem van het bepaalde in het eerste en tweede lid, er door worden bestreken. Dit kan worden afgeleid uit de verwijzing naar het vierde lid in de eerste regel van het vijfde lid van artikel 13.

5. De veronderstelling dat in de toelichting bij artikel 16 met de woorden «de staat waar de onderneming is gevestigd» bedoeld is «de staat waar het lichaam is gevestigd» is juist.